

Cây Bông Gòn

*Tiếng đồn anh học Sài Gòn
Xin hỏi anh thử cây gòn mấy bông?
(Ca dao)*

Tui đã làm quen với cây Bông Gòn từ thuở còn bé tí. Sau này tìm hiểu về loại cây này thì lạ chưa, nó mọc suốt đất nước, từ Nam Quan cho tới tận mũi Cà Mau. Trong tâm khảm, tui vẫn thấy nó gần như đại diện cho miền Nam, vì từ thuở ấu thơ, tui đã thấy cây Bông Gòn hiện diện khắp nơi, làm sao tui quên những trái Bông Gòn, đựng đưa, lắc lư theo gió và đặc biệt, toàn thân Gòn xanh ngắt một màu. Sau những trận mưa, trái gòn bung vỡ vỏ và Bông Gòn như những hoa tuyết đựng đưa trên cành, trắng xóa từng vùng. Hoa tuyết được dồn làm gối đầu, gối ôm. Chắc mấy bạn cũng từng thấy các cô, các bà gánh gối Bông Gòn đi bán. Gối Bông Gòn nằm mát và ấm, hết như ngả mình trên mặt vải cotton vậy

Thân cây Gòn dùng để bắc cầu qua mương. Hạt Gòn có thể ép dầu, thời chiến dùng Bông Gòn để cầm máu... bao tiện ích! Và chắc mấy bạn cũng từng ăn **mủ Gòn**, thiệt là tuyệt! ngâm thêm chút hạt é, đường, đá là có ly chè mát lạnh vào những ngày hè. Chỉ cần cầm con dao ra khẻ vào thân cây Gòn là có được sản phẩm mủ Gòn ngay. Mủ Gòn nâu, trong như màu hổ phách

Ngày còn bé, tụi mình cũng được ăn Bông Gòn. Bông Gòn được làm từ đường. Đường đem xay trong máy ly tâm. Chỉ cần chú bán hàng giơ chân đạp máy một phát là từng sợi tơ trời bay ra, chú quán những sợi tơ trời này vào một cái que, thế là có ngay một cây kẹo Bông Gòn trắng tinh và thơm phức !

Theo học giả Pétrus Trương Vĩnh Ký, địa danh Sài Gòn chính là vùng đất có trồng nhiều cây Bông Gòn. Theo "Đại Nam Quốc Âm Tự Vị" của Paulus Huỳnh Tịnh Của, Sài Gòn chính là Củi Gòn

Cây Bông Gòn hay cây Bông Gạo tên khoa học là *Ceiba pentandra* còn có tên gọi là cây bông Java, hay cây bông lưa, là loài cây nhiệt đới thuộc bộ Cẩm quỳ (Malvales) và họ Cẩm quỳ (Malvaceae), nguồn gốc ở Mexico, Trung Mỹ, Caribbé, miền Bắc Nam Mỹ và khu vực nhiệt đới miền Tây Châu Phi. Có thể bắt gặp cây Gòn ở khu vực Đông Nam Á hay một vài nước khác có khí hậu nhiệt đới như Myanmar, Việt Nam, Lào Đây chính là loại cây linh thiêng trong thần thoại Maya.

Cây Gòn có chiều cao khoảng 18m, có loại gần 80m, thân lớn, có màu xanh mướt, nhiều gai nhọn, nhỏ, cứng. Gòn có nhiều cành, mỗi cành nhiều trái. Trái dài 14cm – 15cm. Không nên lẫn lộn giữa cây "BÔNG GẠO" (BÔNG GÒN) và **Cây "HOA GẠO"** (cái vụ này tui lại cãi "nổ đom đóm" với đạo diễn Lê Văn Duy). Lạ một điều, rất nhiều người đã lầm lẫn giữa hai loại cây này. Một cây đặc trưng cho miền Nam và một cây đặc trưng cho miền Bắc

Hoa gạo

Du lịch Vũng Tàu, khi đến gần ngọn Hải Đăng, khung cảnh thơ mộng, lãng mạn, hữu tình với những hàng cây Bông Gòn xanh mướt, kèm với những hoa tuyết huyền ảo, chắc chắn sẽ làm lưu luyến tâm hồn khách lãng du.

Nhà văn Nguyễn Ngọc Tư viết:

...Bỗng nhớ những cây gòn nơi xóm cũ. Không ai trồng, nhưng những cây gòn mọc dài theo bờ kinh xáng, gòn chen chúc làm thành hàng rào trước nhà, gòn chênh vênh liên tiếp. Dứt mưa, Gòn đãi đám trẻ nghèo những trái gòn non, giữa lúc chúng thả diều, giữa lúc đá banh, giữa những lúc nghe ruột cào cào nhưng còn tiếc cuộc chơi, giữa những xế trưa trốn ngủ lén ra vườn chơi nhà chòi. Tháng ba, trong nắng "trời oi", mọi thứ cố trốn tránh, im lặng để chờ mùa mưa tới, thì những trái gòn trơ trọi giữa trời nứt ra rồi tách vỏ hẳn, vỏ cũng rơi xuống đất, cây chỉ còn treo những chùm bông trắng tinh. Đám trẻ lấy bao hái những cục tuyết lủng lạc giữa trời đó về cho má dồn vào gói mới..." (Những Cây Gòn Lạc)

Hành diện là dân Sài Gòn, bạn cũng nên tìm hiểu về cây Bông Gòn và hy vọng bạn cũng yêu mến loại cây này.